Handläggare
Pauline Sandberg
Planarkitekt/arkitekt
Kommunledningsförvaltningen

Mottagare
Kommunfullmäktige

Gestaltningsprogram för Tranås centrum

Förvaltningens förslag till beslut

att anta Gestaltningsprogram - Vägledning för hållbar och sammanhållen gestaltning av Tranås offentliga rum.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2023-01-10 (§26) att ge tillväxtavdelningen i uppdrag att upprätta ett förslag till uppdaterat gestaltningsprogram för Tranås kommuns centrala delar. Gällande gestaltningsprogram antogs 2012 av kommunfullmäktige och reviderades 2015.

Gestaltningsprogrammet är ett vägledande dokument som beskriver de övergripande principerna, ambitionerna och kvalitetskraven för hur de olika stadsrummen i Tranås ska utformas. Syftet med ett gestaltningsprogram är att säkerställa hög och långsiktig kvalitet i utformning av både allmänna platser och kvartersmark. Det ska även samordna olika intressen och skapa en förutsägbarhet i planering, projektering och genomförande. Det reviderade programmet fokuserar utöver Storgatan även på tvärgator, parallellgator, Svartån, stationsområdet och del av området väst om järnvägen.

Gestaltningsprogrammet är en vägledning som fungerar som stöd vid bland annat bygglov och tillståndsprövning samt internt för kommunens förvaltning av den fysiska miljön.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2023-01-10 (§26) att ge tillväxtavdelningen i uppdrag att upprätta ett förslag till uppdaterat gestaltningsprogram för Tranås kommuns centrala delar som anger riktlinjer för hur uteserveringar och övrig kommersiell exponering ska hanteras på allmän platsmark, och att hänsyn tas till hållbarhet när gestaltnings-programmet tas fram samt att gestaltningsprogrammet presenteras under 2024. Tidsplanen har förskjutits på grund av andra prioriterade uppgifter samt behovet av bred samsyn.

Gällande gestaltningsprogram antogs 2012 av kommunfullmäktige och reviderades 2015 när ny markbeläggning på Storgatan blev färdig. Med ständiga ändringar i både stadsmiljö och lagverk är en uppdatering av gestaltningsprogrammet angeläget. Ett handfast och tydligt gestaltningsprogram är angeläget både för verksamhetsutövare, fastighetsägare, vid kommunens bygglovhandläggning och internt för kommunens förvaltning av den fysiska miljön såsom gatuavdelningen, parkavdelningen och Tranås Energi.

Gestaltningsprogrammet är ett vägledande dokument som beskriver de övergripande principerna, ambitionerna och kvalitetskraven för hur de olika stadsrummen i Tranås ska utformas. Gestaltningsprogrammet tydliggör hur byggnader, gator, torg, grönytor ska samverka i färg, form, skala och materialval för att skapa en sammanhållen, attraktiv och hållbar miljö. Genom att beskriva både övergripande gestaltnings-principer och mer plats- eller områdesspecifika riktlinjer ger programmet platsens identitet och skapar en bättre förståelse för ett projekts kvalitetsnivå mellan kommun, näringsidkare, fastighetsägare och andra aktörer.

Syftet med ett gestaltningsprogram är att säkerställa hög och långsiktig kvalitet i utformning av både allmänna platser och kvartersmark. Det ska även samordna olika intressen och skapa en förutsägbarhet i planering, projektering och genomförande.

I tidigare gestaltningsprogram låg huvudfokuset på Storgatan som är Tranås kommuns viktigaste offentliga rum. Det reviderade programmet fokuserar utöver Storgatan även på tvärgator, parallellgator, Svartån och stationsområdet. Vidare har del av området väst om järnvägen tagits med i gestaltningsprogrammet i syfte att koppla samman de två sidorna av staden.

Omvärldsanalys

Gestaltningsprogrammet är i linje med Agenda 2030-målet Hållbara städer och samhällen. Det bidrar till kommunens mål i Strategi för social hållbarhet *”Alla i Tranås kommun har en trygg, säker och stimulerande närmiljö som skapar framtidstro”,* målet *”Befintliga bebyggelsemiljöer utvecklas och vi visar miljöhänsyn vid om- och nybyggnation”* i Strategi för ekologisk hållbarhet samt målet *”Främja näringslivet i Tranås”* i Handlingsplan för hållbar tillväxt.

Samråd

Framtagande av ett reviderat gestaltningsprogram sker på inrådan från bygg- och miljönämnden utifrån deras myndighetsutövning.

Framtagandet har skett i samarbete med bygg- och miljöförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, kultur– och fritidsförvaltningen, serviceenheten, Tranås United (representerar näringsidkare), Fastighetsägare för Tillväxt i Tranås,

Tranåsbostäder samt Tranås Energi. Förslaget har varit på internremiss under tiden 2026-05-26 till 2026-07-04 och har därefter förtydligats efter inkomna synpunkter.

Ekonomi

Arbetet har utförts inom befintlig ram för tillväxtenheten och medverkande förvaltningar. Programmet kommer att vara tillgängligt på kommunens hemsida och eventuellt även som trycksak.

Lagstöd

Gestaltningsprogrammet är en vägledning som fungerar som stöd vid bland annat bygglov och tillståndsprövning. Programmet är inte juridiskt bindande.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande kommunledningsförvaltningen 2026-09-25
Förslag till gestaltningsprogram

Beslutet skickas till

Diariet
Tillväxtenheten
Bygg- och miljönämnden
Teknik- och griftegårdsnämnden

Kommunledningsförvaltningen

Pär Thudeen
Kommundirektör

Tom Å Johannesen
Tillväxtchef